

Förord

Årsboken UPPLAND 2017 innehåller fem artiklar inom ämnesområdena historia, kulturmiljövård, arkeologi, etnologi och konstvetenskap. Dessutom ingår som vanligt en verksamhetsberättelse från Upplands fornminnesförening och hembygdsförbund, en presentation av den nya medaljören samt korta rapporter från ett fyrtiotal hembygdsföreningar.

I årsbokens inledande artikel presenterar före detta chefen för Upplandsmuseets kommunikationsavdelning, Tuula Autio, ett par målningar utförda av konstnären Hans Wikström (1759–1833) som numera tillhör Västmanlands-Dala nation i Uppsala. Wikström kom från Dalarna och är framförallt känd för sina livfulla skildringar av bibliska scener i storbondemiljöer i Uppland och Gästrikland.

Den andra artikeln är författad av Jan Peder Lamm som tidigare varit verksam vid Stockholms universitet och som förste antikvarie och forskningschef vid Statens historiska museum. Här behandlas den schweiziske arkeologen Frédéric Troyon, som på 1840-talet var informator vid det svenska hovet, och som då passade på att besöka både Uppsala och Gamla Uppsala. Under sin vistelse i Sverige skrev Troyon en rad innehållsrika brev till släktingar och bekanta i Schweiz, vilka ibland också är försedda med illustrationer.

Därefter följer en artikel av Upplandsmuseets byggnadsantikvarie Ulrika Sahlsten som handlar om kyrkogårdar och gravskick i Uppland under 1700-, 1800- och 1900-talen. Framförallt riktas uppmärksamheten mot de enkla gravar, som fanns på det s.k. allmänna varvet, och som idag framförallt har bevarats på Vendels kyrkogård. Utgångspunkten är en gravvårdsinventering som under 2013–17 har genomförts av museets kulturmiljöavdelning.

Även Upplandsmuseets arkeologiska avdelning har under de senaste åren bedrivit en omfattande verksamhet i kyrkliga miljöer. I årsbokens fjärde artikel presenterar arkeologerna Emelie Sunding och Anna Ölund några av de fynd som gjorts i samband med schaktövervakningar vid ett flertal uppländska kyrkor, däribland Alunda, Hagby, Lena, Litslena, Ramsta, Teda och Ärentuna.

Den femte och sista artikeln är författad av professor Henrik Ågren vid Historiska institutionen vid Uppsala universitet och belyser den inkomstbringande kvarndriften i Rasbo socken under 1600-talet. Innehållet bygger på en källinventering som 2011 utfördes för Upplandsmuseets räkning.

Med förhoppningar om en trevlig och givande läsning!

Bent Syse & Herman Bengtsson
redaktionskommittén